

Asumisyksikkö takapihallani 28.10.2014 klo 17.00-19.30

Kuka Kuuntelee Köyhää Pasilassa

Pasilan asumisilta "Asumisyksikkö takapihallani"

Paikka: Junailijankuja 3, Itä-Pasila Asumisyksikkö

Tilaisuudessa käytiin keskustelua asunnottomuuden hoidosta, kuultiin omakohtaisia kokemuksia asumismuodoista, asumisyksikön ja alueen asukkaiden kohtaamisista

16.30 - 17.00 kahvitarjoilua salissa

17.00 Avaus

Pasila Seuran puheenjohtaja Heta Välimäki toivotti tervetulleeksi. Hän kertoi että Junailijankujan tilassa toimi aiemmin vanhusten palveluasumisyksikkö. Muutos asunnottomien asumisyksiköksi oli suuri.

Peruspalveluministeri Susanna Huovinen totesi avainsanoina että vanhojen ja uusien asukkaiden luottamus pitäisi saada rakentumaan. Pasilassa on paljon ikäihmisiä ja koetaan yleisen turvallisuuden heikentymistä. Tähän ratkaisu voi olla Pasilan asukkaiden ja eri toimijoiden yhteistyö. Ministeri lupasi viedä Pasilan toimintamallia omalle kotikylälleen Keski-Suomeen. Hän pohti miten ja minne tontteja kaavoitetaan (kuntien aluesuunnitelmat) ja kuka määrittelee ihannepaikat. Paavo-ohjelman aikataulussa on kunnilla haasteita kun pitäisi puolittaa ja poistaa asunnottomuus, eli miten tehostetaan sosiaalista vuokra-asuntokannan käyttöä.

Monet asunnottomat elävä kehässä, jossa ihmiseltä vaaditaan erilaisia asioita ennen kuin asunto (ensin) voisi toteutua. Myös nuorten asunnottomuus on rajussa kasvussa. KASTE-ohjelman sekä kaupunkien rahoitusten avulla on kuitenkin voitu palkata 40 asumisen tukihenkilöä jotka ovat tehneet ennaltaehkäisevää työtä. Ministeri totesi, että on tutkittua tietoa ja esimerkkejä kunnista jotka ovat rajusti leikanneet menoja. Siellä kustannukset kasvavat sitten lastensuojelussa, nuorisopsykiatriassa jne. Vaikka kunnissa talouden reunaehdot ovat kireät, lasku lankeaa tulevaisuudessa. Kierre pitäisi katkaista ennaltaehkäisten. Lopuksi ministeri kertoi lähipiirinsä lapsen suusta lauseen: ministeri on henkilö joka ohjaa aikuisia ihmisiä turvaan.

Yleisökysymyksiä ja toteamuksia esitettiin ja saatiin joitain vastauksia.

- Ihmisarvoa ei saa viedä pois. Paljonko tukiasunnossa asuva henkilö tulee maksamaan yhteiskunnalle verrattuna normaalin asumisen kustannuksiin. Aina ei ole päihde- eikä huumeongelmaisesta, vaan ennakoimattomista elämäntilanteista, esim. sairauksista. Ministeri vastasi että pääkaupunkiseudulla on kysymys asumisen hinnasta.
- Peräänkuulutettiin missä Kruunuasunnoille annettu 30 miljoonaa euroa ovat. Kuinka kauan pitää odottaa että rakentaminen alkaa? Ministeri lupasi antaa vastauksia VVA:n edustajalle Reijo Pipiselle.
- Onko kaupungin asuntoja tyhjiillään? Siihen vastattiin että kitkatyhjyyttä voi olla eli remontteja yms. mutta muuten kaupungin asuntokanta on äärimmäisen tehokkaassa käytössä. Yleisöstä todettiin myös että Suomi on AAA-valtio: Ahne, Armoton ja Angstinen.

- Kari Lehtonen kertoi EAPN-finin delegaation viestin Brysseliin ja pyysi että ministeri huomioisi -nyt kun rakennerahastojen (ESR, aluekehitysrahasto) varoista 20 % osoitetaan köyhyydenvastaiseen toimintaan - että sitä panosta suunnattaisiin sosiaaliseen asuntotuotantoon. Ministeri lupasi olla asiassa hereillä.
- Virkamieskunnasta todettiin, että raha ei ole esteenä (ARasta saa!), vaan ongelmana on suunnittelu ja kaavoitus; vuokra-asuntorakentajia ei löydy.

17.10

K-Talk 1, kokemusasiantuntijapaneeli: Kari Vähäaho, Jenni Perovuo, Thomas Storbacka ja Kirsti Kangas. Paneelikeskustelua johdatteli Jouni Kylmälä (yhteisövalmentaja, Helsingin Diakonissalaitos).

Omien kokemustensa pohjalta panelistit näkivät suomalaisen yhteiskunnan nihilistisenä kieltojen maailmana. Vallitsee normaaliuden periaate. Kaikki kyllä kuuntelee köyhää mutta ongelma on kuullun ymmärtäminen. Kuluja liioitellaan. Yllätyksenä on, että sairaita ja vanhuksiakin kohdellaan huonosti.

Kuultiin esimerkkejä kohtaamattomuudesta ja kuuntelemattomuudesta. Vakavien sairauksien jälkeen on vaikea maksaa vuokria ja lastensuojelukin tulee myöhässä. Jos asumisen nimike muuttuu vaikkapa asuntolasta asunto ensin -asumiseksi, niin asenteitakin pitää muuttaa.

Asuntolat ovat olleet myös hengenvaarallisia paikkoja. Täytyi luoda suojakilpi koska asuntoloissa on kovis-meininki.

Naisten asunnottomuus on erilaista. Monet häpeävät asuntolassa asumista. Asumisympäristön parantuminen muuttaa suhtautumista omaan asunnottomuuteen. Monet naiset hakeutuvat myös huonoihin ihmissuhteisiin päästäkseen pois asuntoloista.

Asunnottomia kohdellaan hirveän holhoavasti, mitä saa tehdä ja minne voi vapaasti mennä.

Todettiin silti, että Suomessa on aitoa yritystä päästä eroon vanhasta kun on enemmän ymmärrystä asunnottomuudesta eli sentään yritetään.

- Jouni totesi yhteenvetona, että asuttamista ja asuntolaa on leimannut kasarmin, tukkikämpän ja vankilan perinne jota uudet aallot eivät pysty kokonaan kumittamaan.

Yleisökeskustelua

- Todettiin, että asumisyksikön kotisivujen tekstit antavat tyylillään vaikutelman paikan leimaavasta luonteesta naapurustossa: asuntolan naapurissa olevaa asuntoa on sen vuoksi vaikea saada kaupaksi.
- VVA n toiminnanjohtaja Sanna Tiivola muistutti että yhdistyksen tarkoituksesta eli että päästään eroon isoista yhteismajoituksista. Eli kunnia kuuluu muillekin kuin ministeriön asunnottomuus-ohjelmille.

- Reijo Pipinen kertoi Kajaanin esimerkin. Ihmiset osaavat tietynlaisen tuen kanssa muiden joukossa, normaalissa asuntokannassa. hajasijoitettu asuttaminen on edullisempaa ja vaikuttavampaa kuin laitosasuttaminen.
- Isoissa asuntoloissa voi joutua mukaan jengeihin.
- Asunnottomille on myös vastattu että ei asuntoloista tarvitse saadakaan kodinomaisia vaan laitosmaisuuksia on ihan hyvä.
- Naiset ovat menneet pilalle isoissa yksiköissä, asunto on ennaltaehkäisevä juttu.
- Ovatko lastenkodit ajan tasalla: miten nuoria ohjataan itsenäiseen asumiseen?
- Katkaisuhoidossa luulivat että kaveri on kuollut kun oli saanut asunnon pimeästi.
- Asunnottomuusongelmaan suhtaudutaan huonosti. Asenteiden muuttamiseksi Pasilan asukasiloja, järjestöjen tilaisuuksia on järjestetty myös asumisyksiköissä.

Yhteenvedossa Jouni totesi että hänelle oli jäänyt mieleen Karin lause: ”Minä en ole asunnoton enkä köyhä. Minä olen koditon ja rahaton”

18.30 Veikko Väisänen Pasilan asukastalon vastaava, Kalliolan settlementti, toimi vetäjänä K-Talk2 -paneelissa.

Keskustelemassa olivat erityisasiantuntija Peter Fredriksson (Ympäristöministeriö), asumisneuvoja Maarit Lehtinen (Heka -kantakaupunki) toiminnanjohtaja Sanna Tiivola (VVA) sekä asumispalvelujen johtaja Tapio Tähtinen (HDL).

Veikko kysyi missä mennään nyt Paavo-ohjelmassa. Peter kertoi että kahdeksanvuotisessa ohjelmassa on 11 kaupunkia mukana. Nyt on saatu tuki & seinät. Suomi on ainut maa Euroopassa jossa asunnottomuus on vähenemässä. Pitkäaikaisasunnottomuus on tippunut 1000:lla ja 2500 asuntoa tehty. Koko aika jonosta tulee uusia asunnottomia. Syynä tähän on se että vuosittain Helsinkiin tulee 18000 ihmistä. Kaupunkia ei voi sulkea. Peter on ollut selvitysmiehen Lipposen II hallituksen asuntopoliittisessa ohjelmassa: Peter sanoi tietävänsä miten asiat pitää hoitaa. Nyt valmistellaan PAAVO II:lle jatkoa, AUNE-ohjelmaa.

Maarit kertoi kohtaamisista arjen tasolla. Asumisneuvoja on 12+1 Helsingin kaupungin alueyhtiöissä. Asukkaidenko pitäisi taipua järjestelmään sopivaksi? Punaisena lankana työssä turhien häätöjen ehkäisy. Sannan mielestä voitaisiin vaikka unohtaa koko Paavo-ohjelma ja toivoi että pystyttäisiin järjestämään varastosta pieni asunto sitä tarvitsevalla. Näitä asuntoja pitäisi myös hajasijoittaa. Tapio kertoi että tarvitaan monenlaista tukea ja että monet asiat on kyllä tunnistettu. Mitä asumissosiaalinen työ on? Pelataan erilaisia kielipelejä kuten viranomaiskieli sekä asenteet. joukossa on aina porukkaa jotka tarvitsevat asumisyksikköjä. Toistaiseksi voimassaoleva sopimus (ei 6 kk) turvaa luo.

Peter piti Helsingin asukasneuvontaa upeana mutta tuki on hajallaan eikä aina kohtaa. Molempia (asunto + tuki) pitäisi pystyä kehittämään. Historiallisesti nyt eletään välivaihetta. Matka 70 - luvulta on ollut pitkä: silloin Alppikadulla oli 200 paikka, nyt 70 - 80 paikkaa. Millä resursseilla ja työllä saavutetaan seuraava vaihe? Asuttaminen pitäisi sitoa terveyteen. Tarvitaan

terveysseurantaa ja kansalaisuuden tukemista (määritelmä ??). Kenelläkään ei ole koko vastausta. Oletetaan että ihminen kykenee ja osaa. Asumisen hinta karannut käsitä.

Yleisökysymyksiä:

Miksi lähityö lopetetaan?

Siirtyykö sosiaalivirasto sähköiseksi?

On oma seikkailu päästä palvelujen piiriin!

On saatava omatyöntekijä auttamaan mistä saa apua.

Valtio sysää vastuuta kunnille ja edelleen kolmannelle sektorille. Kenen duunia ammattilaiset tekevät.

Kuultiin että sosiaalityöntekijät eivät oikein uskalla ottaa kantaa. Seurakuntavaalien lähestyessä diakoniatyö osuus on painottunut. Puhuttiin myös kuntien hankintalaista ja että se ei ainakaan sovi lastensuojeluun. Inhimilliset kriteerit tulisi ottaa huomioon. Kuntien osaamisessa on puutteensa.

Sanna totesi vielä kuulleensa hyvän kommentin että ei rahaa tai nimikkeitä tarvita vaan ihminen joka välittää! Ammattilaisia tarvitaan. Vaikka monesti kemiat eivät kohtaa, niin Suomessa on lupaaviakin juttuja kuten Vamos.

19.15. Päätössanat lausui Veikko Väisänen

Järjestäjät:

Kuka kuuntelee köyhää -verkosto, Pasila –Seura, Pasilan asukastalo